

IVAN ÁBEL

V mesačníku Film.sk sme sa rozhodli založiť novú rubriku, v ktorej vám každé štyri mesiace predstavíme slovenského tvorca pôsobiaceho v zahraničí. Začíname vyjadreniami kameramana Ivana Ábela, ktorý žije v New Yorku a pôsobí v oblasti filmu, reklamy a hudobných videoklipov (Björk, Depeche Mode, The Strokes, Regina Spektor a iní), na ktorých spolupracoval aj s renomovaným režisérom Michelom Gondrym.

Do New Yorku som odišiel v novembri 2001, krátko po udalostiach z 11. septembra, čo bolo oveľa komplikovanejšie, ako som si vedel predstaviť. Za mojim odchodom bola zmes túžby, nádeje, vzrušenia z nového a neznámeho, nie racionálne rozhodnutie. No vždy som to považoval za presťahovanie sa, nie emigráciu. Práve točím film s hudobníkom, ktorý má švajčiarsky pôvod a vo filme hovorí, že ak by zostal tam, odkiaľ pochádza, nemal by šancu robiť to, čo robí. Musím s ním súhlasiť. Pracujem a učím sa oveľa ťažšie ako na Slovensku, ale ako povedal klasik: Začni robiť, čo ťa baví, a nebudeš robiť ani deň.

Mal som dobrý základ z práce na Kolibe, kde som vyrábala scény pre animovaný film a neskôr sa motala okolo reklamy. Ako tínedžer som bol uchvátený Švankmajerom a venoval sa fotografii. Neskôr som si kúpil 16 mm kameru Bolex, aby som mohol nakrúcať svoje veci a experimentovať. Filmy som dával vyvolať v televízii. Po rokoch, keď som mal relatívne dobré portfólio na pracovné vízum, som si ho začal vybavovať. Bez legálneho pobytu by som v USA nemal šancu. V New Yorku som mal zopár kontaktov z Európy a postupne som stretával ľudí, ktorí mi dali príležitosť. Je to dlhodobý a neustály proces získavania dôvery. Za svoj prelomový projekt považujem spoluprácu s Michelom Gondrym na videoklipe Steviogram. Ten ukázal, že viem robiť, a krok za krokom prichádzali ďalšie šance.

Pracovná kultúra v USA je veľmi rôznorodá. Vystihuje ju príslovie „vrana k vrane sadá“ – ľudia z filmovej brandže sa obklopujú ľuďmi s podobným vkusom

a takými, ktorým môžu veriť. Musia mať istotu, že každý v tíme unesie tlak termínov a rozpočtov a všetko dotiahne do konca najlepšie, ako sa dá. Portfólio človeka ukazuje jeho vkus a pohľad na svet. Nikdy nečakám, že by mi zavolať Kanye W. alebo Beyoncé, to, čo reprezentujú, je mi cudzie. Našťastie, svet je veľký a každý má možnosť nájsť si v ňom miesto. Do veľkej miery som sa začlenil do tejto spoločnosti a som ňou ovplyvnený tak, ako ja so svojím pohľadom na svet ovplyvňujem okolie. Profesionálne sa cítim viac ako Američan, pohľadom na život a kultúrou zase ako Európan.

V lete som skončil prácu na veľmi zaujímavom filme Wonderstruck s režisérom Toddom Haynesom. Točil som doň pasáže s modelmi, nie hlavnú časť, ktorú mal na starosti legendárny kameraman Ed Lachman. Ďalšou vecou z leta bol projekt s Depeche Mode. Momentálne pracujem na filme o hudobníkovi, ktorý komponuje s Davom Gahanom.

Čo sa týka filmového diania na Slovensku, trochu ma mrzí, že nie som veľmi v obraze. Mám tam zopár kamarátov, ale rád by som vedel viac. Dnes už sú za nami časy, keď sa nedalo točiť, veľa ľudí berie do rúk kameru, a keď majú nápad, tak nakrúcajú. (Veľakrát to robia aj bez nápadu.) Som rád, že som sa toho dožil. Keď sme začínali, bolo jedinou možnosťou nakrúcanie na film a bez rozpočtu to nebolo jednoduché. Dnes všetko až príliš zjednodušujú počítače a vytráca sa čosi magické, no zároveň vznikajú nové možnosti. Nostalgia za minulosťou je zbytočná – žijeme vo veľmi zaujímavej dobe. ▲

OKTÓBER 2016

- 1. 10. 1951 **Olga Pohanková** – televízna režisérka
- 2. 10. 1936 **Gejza Ďurjak** – režisér, dokumentarista
- 6. 10. 1906 **Nada Hejná** – herečka (zomrela 7. 2. 1994)
- 6. 10. 1931 **Andrej Rimko** – herec (zomrel 2. 1. 2006)
- 8. 10. 1941 **Peter Debnár** – herec (zomrel 8. 6. 2004)
- 8. 10. 1951 **Mária Jedlovská** – herečka
- 9. 10. 1921 **Juraj Paška** – herec (zomrel 9. 10. 1991)
- 9. 10. 1936 **Lubomír Feldek** – básnik, dramatik
- 12. 10. 1956 **Andrej Horák** – režisér
- 13. 10. 1926 **Martin Ľapák** – režisér, herec (zomrel 1. 2. 2015)
- 19. 10. 1936 **Vincent Šíkula** – spisovateľ (zomrel 16. 6. 2001)
- 19. 10. 1956 **Roman Lipták** – dramaturg
- 20. 10. 1931 **Hana Hegerová** – speváčka, herečka
- 25. 10. 1946 **Dušan Jamrich** – herec
- 28. 10. 1931 **Adolf Lachkovič** – pomocný režisér, herec (zomrel 12. 3. 2011)
- 30. 10. 1901 **Vojtech Kovarik** – herec (zomrel 12. 5. 1971)

zdroj: Kalendár filmových výročí 2016

▸ Interná publikácia Slovenského filmového ústavu (SFÚ)
▸ zostavila **Renáta Šmatláková**

Creative Europe Desk Slovensko informuje

Dňa 22. septembra bola publikovaná nová výzva EACEA/19/2016, Výberová podpora kinodistribúcie. Všetky podmienky sú rovnaké ako v predchádzajúcej výzve, prípustné filmy však musia mať rok výroby 2014 alebo neskorší. Prvá uzávierka je 1. decembra 2016 (proces hodnotenia bude ukončený v apríli 2017), druhá uzávierka je naplánovaná na 14. júna 2017 (výsledky v novembri 2017).

► vs

SFTA s novým vedením

Slovenská filmová a televízna akadémia má nové vedenie, ktoré si zvolili akademici na valnom zhromaždení 7. septembra. Prezídium, ktoré bude tvoriť vedenie ďalšie tri roky, tvoria Peter Dubecký (generálny riaditeľ Slovenského filmového ústavu), Mirka Dírerová (producentka), Barbara Harumová Hessová (producentka), Marek Leščák (scenárista, dramaturg), Ján Meliš (kameraman, producent), Peter Nevedal (producent), Ivan Ostrochovský (režisér, producent), Miro Ulman (odborný referent Audiovizuálneho informačného centra SFÚ) a Martin Šulík (režisér). Nové vedenie zvolilo 19. septembra na svojom prvom zasadnutí za prezidenta SFTA Martina Šulíka a viceprezidentmi sa stali Marek Leščák a Mirka Dírerová. Cieľom akadémie je okrem iného aktívne napomáhať stabilizácii slovenskej audiovizuálnej scény, ochraňovať slobodu umeleckej tvorby a záujmy tvorcov. SFTA je zároveň garantom a organizátorom národnej filmovej ceny Slnko v sieti.

► zs

▸ www.csfilm.cz, www.filmpost.cz
TELEVÍZIA ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH FILMOV
Slovenské pondelky 2016

3. 10. ▸ 22.00 ▸ **Námestie svätej Alžbety**
▸ V. Bahna, 1965, 85 min.

10. 10. ▸ 22.00 ▸ **Hľadači svetla** ▸ M. Horňák, 1971, 75 min.

17. 10. ▸ 22.00 ▸ **Chodník cez Dunaj** ▸ M. Luther, 1989, 87 min.

24. 10. ▸ 22.00 ▸ **Ja milujem, ty miluješ** ▸ D. Hanák, 1980, 96 min.

31. 10. ▸ 22.00 ▸ **Do zbrane, kuruci** ▸ A. Lettrich, 1974, 95 min.

Zmena programu vyhradená!